

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 6

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i acompliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Bestioles

Descripció de la unitat

En aquest segon trimestre iniciem l'anàlisi de tipologies textuais diferents de la narrativa. Així, el text expositiu inicial ens farà de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

En l'apartat de Vocabulari dedicarem el 2n trimestre a l'anàlisi de la formació del lèxic per mitjà de la derivació i de la composició. En aquesta unitat observarem les paraules que formen una mateixa família lèxica i n'extraurem el lexema comú.

Iniciarem l'estudi dels determinants (o adjectius determinatius) que acompanyen els noms i observarem la informació que en donen i que hi concorden en gènere i nombre. Aprofundirem en l'ús dels articles, els interrogatius i els demostratius.

Arran de l'apartat anterior presentarem les normes ortogràfiques de l'apostrofació i algunes excepcions. També recordarem l'ús de les contraccions a partir de la unió de les preposicions *a*, *de*, *per* i *de* la partícula *ca* amb els articles *el* i *els*.

Relacionat amb la lectura inicial, començarem l'anàlisi de la forma i el contingut dels textos expositius escrits i, alhora, prepararem una exposició oral parant atenció a l'entonació i la pronúncia adequades i a altres aspectes com ara parlar a poc a poc i mirar a qui ens escolta.

Conclourem l'anàlisi de les tècniques de creació de textos narratius presentant les marques gràfiques que assenyalen la inserció d'un diàleg en una narració.

Arran del text expositiu elaborat mostrem una utilitat de l'ordinador: afegir imatges a un document de text.

Temporització:

Gener

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Relacionar paraules que compartixen el mateix lexema (família lèxica).
- Conèixer la forma i la funció dels articles, dels interrogatius i dels demostratius.
- Usar correctament l'apòstrof i les contraccions.
- Entendre i representar gràficament un diàleg inserit en una narració.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text expositiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Identificació de les paraules d'una família lèxica. • Diferenciació de la paraula primitiva i les derivades que formen una família lèxica. • Identificació del lexema comú d'una família de paraules. • Caracterització de la categoria dels determinants. • Realització de la concordança de determinants en gènere i nombre amb el nom que acompanyen. • Identificació i ús d'articles definits i indefinits. • Identificació i ús d'interrogatius. • Identificació i ús de demostratius. • Elisió en la parla i en l'escriptura de la vocal dels articles <i>el</i> i <i>la</i>, de la preposició <i>de</i> i de diversos pronoms febles. • Coneixement i aplicació de les normes d'apostrofació i les seues excepcions. • Formació correcta i ús de contraccions. • Anàlisi de l'estructura conceptual d'un text expositiu. • Creació d'un text 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos expositius presentats.	2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu. 2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.
	3. Diferenciar la paraula primitiva i les derivades d'una família lèxica.	3.1. Identifica les paraules d'una mateixa família lèxica. 3.2. Diferencia la paraula primitiva i les derivades d'una família lèxica. 3.3. Localitza el lexema i els morfemes d'una paraula.
	4. Identificar i usar correctament els articles, definits i indefinits, els interrogatius i els determinants demostratius.	4.1. Identifica i usa els articles definits i indefinits. 4.2. Identifica i usa correctament els interrogatius <i>quin</i> , <i>quina</i> , <i>quins</i> i <i>quines</i> . 4.3. Entén la relació espacial que aporten els demostratius i els utilitza adequadament. 4.4. Fa la concordança entre els noms i els determinants presentats.
	5. Conèixer i posar en pràctica les normes d'apostrofació i l'ús de les contraccions.	5.1. Comprén el mecanisme de l'apostrofació i de la contracció. 5.2. Aplica les normes d'apostrofació i les excepcions a aquesta presentades. 5.3. Forma i usa les contraccions i té en compte l'excepció presentada.
	6. Analitzar l'estructura d'un text expositiu i redactar-ne un.	6.1. Identifica la introducció, el desenvolupament i la conclusió d'un text expositiu. 6.2. Redacta en grup un text expositiu seguint unes pautes.
	7. Fer una exposició oral sobre un tema.	7.1. Presenta oralment un text expositiu amb una pronúncia i

<p>expositiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exposició oral d'un text expositiu amb una pronúncia i una entonació adequades. • Identificació de diàlegs en una narració. • Anàlisi de la representació gràfica d'un diàleg en una narració. • Redacció de diàlegs. • Interés per la lectura de textos literaris. • Interés per millorar la presentació dels treballs elaborats amb l'ordinador afegint imatges. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interés per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	<p>8. Localitzar el diàleg en les narracions.</p> <p>9. Saber afegir imatges en un document informàtic de text.</p> <p>10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.</p>	<p>una entonació adequades.</p> <p>8.1. Identifica qui intervé en un diàleg en una narració.</p> <p>8.2. Redacta un diàleg inclòs en una narració.</p> <p>9.1. Sap afegir imatges en un document informàtic de text.</p> <p>10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.</p>
--	--	---

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluables	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Identifica les paraules d'una mateixa família lèxica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.2. Diferencia la paraula primitiva i les derivades d'una família lèxica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.3. Localitza el lexema i els morfemes d'una paraula.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Identifica i usa els articles definits i indefinits.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç dels RF.
4.2. Identifica i usa correctament els interrogatius <i>quin, quina, quins</i> i <i>quines</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
4.3. Entén la relació espacial que aporten els demostratius i els utilitza adequadament.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.

4.4. Fa la concordança entre els noms i els determinants presentats.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
5.1. Comprén el mecanisme de l'apostrofació i de la contracció.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.2. Aplica les normes d'apostrofació i les excepcions a aquesta presentades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa fitxa d'ampliació dels RF.
5.3. Forma i usa les contraccions i té en compte l'excepció presentada.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.1. Identifica la introducció, el desenvolupament i la conclusió d'un text expositiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Redacta en grup un text expositiu seguint unes pautes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
7.1. Presenta oralment un text expositiu amb una pronúncia i una entonació adequades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.1. Identifica qui intervé en un diàleg en una narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.2. Redacta un diàleg inclòs en una narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.1. Sap afegir imatges en un document informàtic de text	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen l'apostrofació i la contracció. Identifica les paraules, primitiva i derivades, d'una família lèxica. Usa correctament articles i demostratius.
	Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.	Redacta textos expositius sobre temes diversos.
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Fa una exposició oral vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Identifica la funció dels articles com a indicadors del nombre dels noms. Classifica paraules segons famílies de paraules. Localitza espacialment objectes per mitjà de l'ús de demostratius.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	S'interessa per adquirir informació a través de textos expositius.

<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Usa diferents fonts per a localitzar informació per a elaborar un text expositiu.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Incorpora imatges als documents informàtics de text que redacta.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Busca informació activament en textos.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
	Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps.	Participa activament en les exposicions orals. Planifica el temps i les tasques a l'hora d'emprendre un treball en grup.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos amb intenció literària.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la creació de diàlegs en textos narratius. Elabora d'un text expositiu a partir de la recerca i de l'ordenació de la informació localitzada.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Les famílies lèxiques

- Introduïm els conceptes de lexema i de família lèxica amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Articles, interrogatius i demostratius

- Introduïm els conceptes de la tasca amb els suggeriments metodològics de la PD i identifiquem els articles i els demostratius.
- Presentem els tipus de determinants treballats en aquesta tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: L'apostrofació i les contraccions

- Introduïm els conceptes d'apostrofació i de contracció amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 5: El text expositiu

- Introduïm l'estructura dels textos expositius amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats del QA.

Tasca 6: L'exposició oral

- Introduïm les pautes per a fer una exposició oral correcta amb els suggeriments metodològics de la PD.

- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: El diàleg en la narració

- Expliquem la forma que presenten els diàlegs en la narració amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: afig imatges a un treball

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre la possibilitat de trobar tot tipus d'informació en Internet i com hem de tractar-la (respectant-ne l'autor de textos i imatges i citant-la adequadament) a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat corresponent, també fem l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.

- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball com ara les fonts de consulta en Internet.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària. Ed. Vox.*
- Bingo ortogràfic.
- Textos expositius diversos adequats a l'edat.
- Mural de regles ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - Activitats interactives sobre les famílies lèxiques, els articles i els determinants i l'apostrofació i la contracció.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la lectura i la tasca podem aprendre també com funcionen els cercadors d'imatges.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?